

Jak bezpiecznie rozpowszechniać wizerunek i jak skutecznie go chronić

Przetwarzanie wizerunku to kwestia budząca wiele wątpliwości nie tylko na gruncie przepisów o ochronie danych osobowych, ale także na gruncie prawa autorskiego oraz przepisów prawa cywilnego odnoszących się do ochrony dóbr osobistych. O czym powinien zatem pamiętać administrator przetwarzający czyjś wizerunek? Na jaką ochronę może liczyć podmiot, którego wizerunek jest przetwarzany?

KATARZYNA WOJCIECHOWSKA

Zgodnie z definicją zawartą w art. 4 pkt 1 ogólnego rozporządzenia o ochronie danych osobowych z dnia 27 kwietnia 2016 r. (RODO), dane osobowe oznaczają wszelkie informacje o zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej i to bez względu na to, czy zidentyfikowanie takiej osoby będzie możliwe bezpośrednio czy pośrednio, w szczególności na podstawie jakiegoś identyfikatora (np. imienia i nazwiska, numeru identyfikacyjnego, danych o lokalizacji, identyfikatora internetowego lub jednego bądź kilku szczególnych czynników określających fizyczną, fizjologiczną, genetyczną, psychiczną, ekonomiczną, kulturową lub społeczną tożsamość osoby fizycznej).

Dane osobowe

Jako, że wizerunek jest elementem pozwalającym lub umożliwiającym ziden-

”

Zgodna na przetwarzanie wizerunku musi cechować się dobrowolnością, świadomością jej wyrażenia oraz jednoznacznością

ZDANIEM AUTORKI

Katarzyna Wojciechowska

prawnik, kancelaria Duraj Reck i Partnerzy

MAT PRAS

Nieprawidłową praktyką jest stosowanie w umowach postanowień, uniemożliwiających osobie utrwalonej na wizerunku, odwołanie zgody na rozpowszechnianie tego wizerunku w przyszłości. Pomimo tego, dopuszcza się koncepcję, zgodnie z którą czasami ograniczenie swobody cofnięcia zgody na rozpowszechnianie wizerunku jest uzasadnione (np. gdy wykorzystanie wizerunku ma na celu wyłącznie realizację interesów majątkowych uprawnionego tj., gdy dochodzi do rozpowszechniania wizerunku w celach reklamowych), jednak takie ograniczenie prawa do wizerunku trwa tylko przez czas obowiązywania umowy. Uprawniony będzie jednak mógł zakazać rozpowszechniania wizerunku (pomimo związania umową) w związku z pojawieniem się nowych okoliczności, w świetle których rozpowszechnianie wizerunku będzie naruszać jego prawa osobiste. Pozyskanie zgody nie będzie także konieczne, gdy wizerunek przedstawia osobę powszechnie znaną

tyfikowanie osoby fizycznej, niewątpliwie stanowi on daną osobową, a wobec tego podlega ochronie przewidzianej przepisami RODO (oczywiście jeżeli nie jest przetwarzany przez osobę fizyczną w ramach czynności o czysto osobistym lub

i wykonano go w związku z pełnieniem przez tę osobę funkcji publicznych (w szczególności politycznych, społecznych, zawodowych), ani w sytuacji, gdy wizerunek przedstawia osobę stanowiącą jedynie szczegół całości takiej jak zgromadzenie, krajobraz czy publiczna impreza.

Osoba, której wizerunek został rozpowszechniony bez jej zgody, na gruncie prawa autorskiego może domagać się zaniechania rozpowszechniania wizerunku, usunięcia skutków niezgodnego z prawem rozpowszechniania czy też przyznania odpowiedniej kwoty tytułem zadośćuczynienia lub przekazania określonej sumy pieniężnej na wskazany cel społeczny. Wskazane roszczenia mogą być dochodzone kumulatywnie z roszczeniami dotyczącymi naruszeń dóbr osobistych wynikającymi z kodeksu cywilnego.

Administrator decydując się więc na przetwarzanie czyjegoś wizerunku, powinien szczegółowo rozważyć legalność takiego przetwarzania na gruncie każdej z trzech przedstawionych powyżej płaszczyzn, natomiast każdy podmiot, którego wizerunek jest przetwarzany, powinien być świadomy tego, że na każdej z tych płaszczyzn przysługuje mu ochrona prawna. /@

domowym charakterze, bowiem do takiego przetwarzania RODO nie ma zastosowania). Ponadto, na gruncie definicji za-

dokończenie na D4

MAT PRAS

NAPISZ DO NAS

Jerzy Kowalski
redaktor prowadzący
j.kowalski@rp.pl

Jak bezpiecznie rozpowszechniać wizerunek

dokończenie z **D1**

wartej w art. 4 pkt 14 RODO wizerunek można w określonych sytuacjach kwalifikować jako daną biometryczną, czyli daną o szczególnym charakterze, wymagającą szczególnej ochrony.

Z motywu 51 preambuły RODO wynika, że fotografie są objęte definicją danych biometrycznych tylko wówczas, gdy do ich przetwarzania stosowane są specjalne metody techniczne, umożliwiające identyfikację osoby fizycznej lub potwierdzenie jej tożsamości. Zatem decydujące znaczenie dla zakwalifikowania wizerunku jako danej szczególnej kategorii jest stosowana technologia przetwarzania. Aby administrator mógł zgodnie z prawem przetwarzać wizerunek osoby, tak

jak ma to miejsce także w przypadku innych danych osobowych, musi istnieć ku temu legalna podstawa przetwarzania. W odniesieniu do wizerunku, taką podstawę przetwarzania najczęściej będzie stanowiła zgoda osoby, którą ten wizerunek przedstawia. Podstawę przetwarzania wizerunku może stanowić także w odniesieniu do administratorów będących podmiotami prywatnymi - uzasadniony interes administratora,

a w odniesieniu do administratorów będących podmiotami publicznymi - przepis prawa, gdy nakazuje przetwarzanie wizerunku, albo wykonanie zadania realizowanego w interesie publicznym lub w ramach sprawowania władzy publicznej - gdy przepis daje możliwość przetwarzania wizerunku, ale do tego przetwarzania nie obliguje, albo gdy przepisu w ogóle brak.

W przypadku przetwarzania opartego na zgodzie, w

myśl przyjętej na gruncie RODO zasady rozliczalności, administrator musi być w stanie wykazać, że osoba, do której należy wizerunek, taką zgodę wyraziła. Zgodna na przetwarzanie wizerunku musi cechować się dobrowolnością, świadomością jej wyrażenia oraz jednoznacznością i dopiero uzyskanie przez administratora zgody spełniającej wskazane kryteria, umożliwi mu zgodne z prawem przetwarzanie wizerunku osoby, która zgody udzieliła. Na podstawie art. 7 ust. 3 RODO, osoba utrwalona na wizerunku może wycofać swoją zgodę w dowolnym momencie, przy czym wycofanie zgody nie wpływa na zgodność z prawem przetwarzania, którego dokonano na podstawie zgody przed jej wycofaniem. Decydując się na przetwarzanie czyjegoś wizerunku, administrator na uwa-

dze powinien mieć fakt, że RODO za naruszenie obowiązujących reguł przetwarzania danych osobowych przewiduje surowe kary pieniężne, które mogą być nakładane na administratorów danych i w przypadku, gdy administratorem jest przedsiębiorstwo, kara może wynieść do 4 proc. jego całkowitego rocznego obrotu albo do 20 mln euro - w zależności od tego, która z kwot będzie kwotą wyższą. Ponadto, samodzielną podstawą dochodzenia przez podmioty danych roszczeń odszkodowawczych stanowi art. 82 RODO.

Wizerunek jako dobro osobiste

Kodeks cywilny w art. 23 definiuje dobra osobiste człowieka poprzez wyliczenie tych dóbr, które w szczególności

(katalog zamieszczony w tym przepisie nie jest katalogiem zamkniętym) kwalifikować, należy pod tę definicję i m.in. wprost wskazuje, że wizerunek jak najbardziej jest dobrem osobistym człowieka. Dobra osobiste pozostają pod ochroną prawa cywilnego niezależnie od ochrony przewidzianej w innych przepisach - dotyczących danych osobowych, czy też prawa autorskiego.

Do naruszenia dobra osobistego w postaci wizerunku może dojść m.in. poprzez jego rozpowszechnianie. Aby ustalić, kiedy rozpowszechnianie czyjegoś wizerunku będzie możliwe bez konieczności uzyskania zgody, należy posiłkować się przesłankami wskazanymi w prawie autorskim, o których mowa w dalszej części artykułu. W tym miejscu uwagę zwrócić należy przede wszystkim na roszczenia, jakie w ramach ochrony dóbr osobistych

” Aby administrator mógł zgodnie z prawem przetwarzać wizerunek osoby, tak jak ma to miejsce także w przypadku innych danych osobowych, musi istnieć ku temu legalna podstawa przetwarzania